

Simplicissimus – román a umění (mj. zdroj obrazových podkladů)

Autor: Stefan Benz

Úvod

Hansi Jakobu Christoffelu von Grimmelshausenovi, † 1676, bylo přibližně 10 let, když se válka rozšířila až do jižního Německa. O třicetileté válce napsal román „*Dobrodružný Simplicius Simplicissimus*“ (něm. *Der abenteuerliche Simplicissimus Teutsch*), který se pravděpodobně poprvé objevil koncem roku 1668. Z pohledu zpočátku až dětinského, stále ještě naivního hrdiny (simplex: lat. prostý) zde načrtává válečné panorama, které popisuje deformaci světa z pohledu prostáčka. Nakonec je vlastně nevýznamné, co vycházelo z vlastních zážitků Grimmelshausenových a co bylo literární fikcí. Román slavil velký úspěch: přepracováván a čten je až dodneška (v českém jazyce byl poprvé vydán roku 1929).

1. Na Youtube najdeme nejrůznější upoutávky, které představují pokusy tento román různou formou umělecky převést do filmového nebo divadelního jazyka, např.

<https://www.youtube.com/watch?v=8CPE-b9wIzk>

Státní divadlo Drážďany 2014

https://www.youtube.com/watch?v=L8020Ls8b_Q

ZDF/ORF 1975

Srovnejte jednotlivá pojetí, zejména s ohledem na různé ukončení dosavadního idylického života válečnými hrůzami a ztvárnění chlapce Simplexe (zodpovědět tuto otázku by mělo být možné i bez znalosti německého jazyka)!

2. První souhrnné vydání bylo ilustrované. Vyšlo pod názvem:

Grimmelshausen, Hans Jakob Christoffel von, *Z hrobu zapomnění znovu povstanuvší Simplicissimus a jeho dobrodružný a rozličnými prazvláštními příhodami oplývající život* (něm. *Der Aus dem Grab der Vergessenheit wieder erstandene Simplicissimus, Dessen Abentheurlicher und mit Allerhand seltsamen Begebenheiten angefüllter Lebens-Wandel*), Norimberk: Felßecker, 1685. Jednalo se o bohatě ilustrované tzv. souhrnné vydání, zkrátka hodnotnou knihu pro zámožné čtenáře.

Kompletní text: <http://gateway-bayern.de/BV001788905>

Zde sken 57 digitalizované verze (po str. 18). Mědiryt ukazuje vyplenění rodné víscky mladého hrdiny ve Spessartu, vylíčeného jako prostáčka s naivitou dítěte. Jeho dětství tím předčasně skončilo.

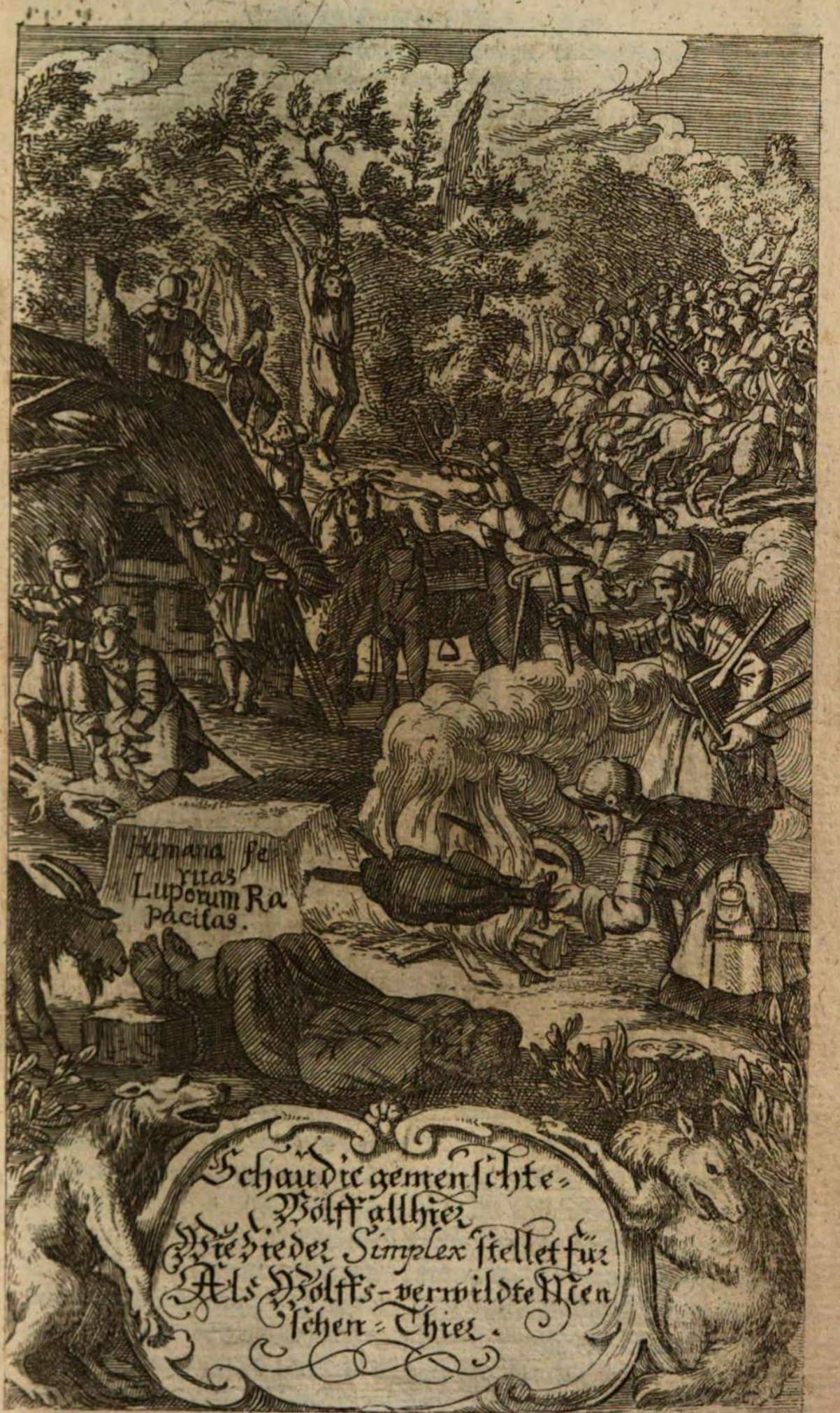
Vysvětlivky:

humana: lidská

feritas: divokost, krutost

luporum: vlčí

rapacitas: dravost, nenasytost



a) Popište obrázek!

b) Vztáhněte uvedený text k tom, co vidíte na obrázku!

c) Srovnajte toto ztvárnění s rozšířenou rytinou Jacquese Callota „Vyplenění statku“

<https://www.armeemuseum.de/de/45-sammlungen/ausgewaehlte-objekte/ausgewaehlte-objekte-beschreibung/994-objekt-grafiken-callot-ausfuehrlich.html>

Zde obrázek 5: Plenění na statku